

VY_32_INOVACE_11_STRAKAPOUD VELKÝ_26

Autor: Vladimír Bělín

Škola: Základní škola Slušovice, okres Zlín,
příspěvková organizace

Název projektu: *Zkvalitnění ICT ve slušovské škole*

Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.2400

ANOTACE

- Materiál (DUM – digitální učební materiál) je určen pro práci za pomoci počítače, dataprojektoru a promítacího plátna. Dá se využít v předmětu přírodopis, osmém ročníku. Je součástí tematického okruhu ptáci.
- Materiál vznikl za pomoci ŠVP v souladu s požadavky RVP pro přírodopis. Je určený k vyvozování nového učiva, opakování a procvičování učiva.
- V prezentaci je stručným způsobem uvedeno systematické zařazení, charakteristika, výskyt a způsob života druhu.
- Součástí prezentace jsou čtyři testové otázky na procvičování.
- Materiál vznikl z materiálů autora, který vycházel z učebnice: Čabradová Věra, Hlasch František, Sejpka Jaroslav, Vaněčková Ivana: Přírodopis pro 7.ročník ZŠ a první víceletého gymnázia, Fraus, Plzeň, 2005.

KMEN:

STRUNATCI

Podkmen:

OBRATLOVCI

Třída:

PTÁCI

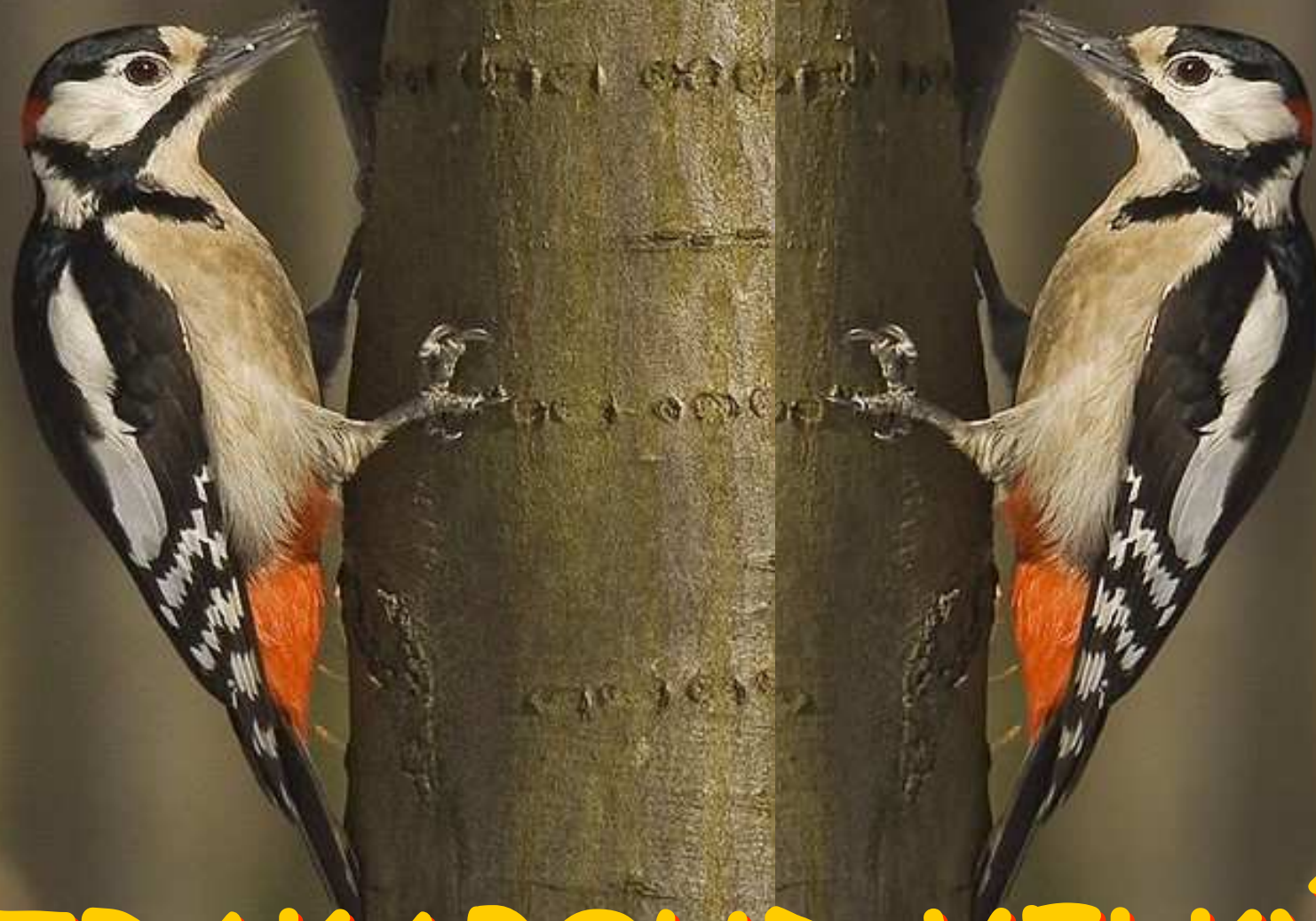

A Great Spotted Woodpecker (Dendrocopos major) is perched on a tree trunk. The bird has a black cap, a white face with a black stripe through the eye, and a black collar around its neck. Its back is grey with black spots, and its underparts are white with black spots. The tail is black with white spots. The bird is facing left and looking upwards. The tree trunk is covered in moss and has a rough, textured bark. The background is a blurred forest scene with green foliage and tree trunks.

ŘÁD:

ŠPLHAVCI

ČELEĎ: DATLOVITÍ

STRAKAPOUD VELKÝ

STRAKAPOUD VELKÝ

1. Velmi rozšířený šplhavec, stavbou těla je skvěle přizpůsoben životu na stromech.
2. Jeho čtyři prsty, z nichž dva směřují dopředu a dva dozadu, jsou opatřeny zahnutými drápy, které usnadňují šplhání a jeho tuhá ocasní pera při něm slouží jako opora těla.
3. K rozbíjení dřeva má velmi silný, zašpičatělý zobák s velmi dlouhým, citlivým, štíhlým a plochým jazykem, který je na konci opatřený drsnou štětičkou a který mu napomáhá k získání kořisti i ze špatně dostupných míst.⁷

STRAKAPOUD VELKÝ

1. U druhu je vyvinut nápadný pohlavní dimorfismus, samci mají na rozdíl od samic totiž i červený týl.
2. Ozývá se nejčastěji krátkým, ale výrazným *kik* (často v řadě jako *ki-ki-ki-ki*) nebo *kix*, při vzrušení také skřípavým *čret čret* nebo *gigigigi*. Mláďata v hnízdě se pak ozývají hlasitým *detdetdet*.
3. Zjara je výrazný díky svému „bubnování“ do kůry stromů, ale i do plechových částí budov.
4. Účelem tohoto typického chování je přilákat samičku na své území a zároveň i odehnat možné územní konkurenty.

STRAKAPOUD VELKÝ

1. Vyskytuje se v převážné části Evropy, chybí pouze na Islandu, severu Skandinávského poloostrova a v Irsku.
2. Početně zasahuje také na asijský kontinent, kde obývá široký pruh v rozmezí od její západní části až po Čínu a Japonsko.
3. Izolovaně obývá i severozápad Afriky.
4. Byl však již zastížen i v Severní Americe či na Faerských ostrovech.
5. Je stálý, výjimkou je pouze část ptáků z chladných severských oblastí, která se na zimu za potravou stahuje na jih.

STRAKAPOUD VELKÝ

1. Přirozeným biotopem jsou lesy jehličnaté, listnaté i smíšené, upřednostňuje rozsáhlejší listnaté komplexy se vzrostlými stromy.
2. Je velmi přizpůsobivý a v hojném počtu se proto vyskytuje i v blízkosti lidských sídel, nejčastěji pak v městských parcích a ve větších, stromy zarostlých zahradách.
3. Strakapoud velký žije jednotlivě nebo v párech.
4. Je aktivní přes den a většinu času tráví na stromech, na zem, kde se pohybuje velmi neohrabaně, slétává jen zřídka.

STRAKAPOUD VELKÝ

1. Ve střední Evropě začíná hnízdit během dubna a hnízdí až do srpna, a to jednou ročně.
2. Hnízda si buduje zejména v dutinách starých, hnijících, rovných stromů s měkkým dřevem, minimálně 3 m nad zemí.
3. Každý rok si přitom vytesává obvykle hnízdní dutinu novou.
4. Dutiny mají kulatý, hladký vletový otvor, který má průměr asi 5 cm a na jejich hloubení se podílí oba partneři.
5. Chodba je krátká, zato hnízdní komůrka, kterou vystýlá pilinami, je až 30 cm hluboká a 15 cm široká.

STRAKAPOUD VELKÝ

1. Samice klade 4-7 kulatých, smetanově bílých, vajec, na kterých sedí společně s partnerem po dobu 14-16 dnů. Samice přitom obvykle přes den a samec přes noc.
2. Mláďata jsou po vylíhnutí oběma rodiči krmena převážně hmyzími larvami.
3. Ve věku 7 dnů se jim již otevírají oči, o dva dny později jim začíná růst krycí peří a od 12. dne je dospělí ptáci již přestávají zcela zahřívát.
4. Ve vyšším věku následně vylézají až k samému konci dutiny a hlasitě žebrají o potravu.
5. Dutinu pak zcela opouští po 20-24 dnech.

STRAKAPOUD VELKÝ

1. Je všežravý. V létě se v jeho potravě objevují malí bezobratlí živočichové, zejména mravenci, pavouci, stonožky, motýli, dřevokazní škůdci (např. kůrovci) a jejich larev, ale také semena a různé plody, občas olizuje i mízu stromů.
2. Někdy plení i hnízda jiných, v dutinách hnízdících ptáků, jako jsou např. sýkory.

STRAKAPOUD VELKÝ

1. V zimě se živí zejména bobulemi, ořechy a žaludy, které zaráží do štěrbin mezi kůrou stromů a pak je zobákem snadněji rozbijí.
2. Takováto místa jsou nazývána „kovadliny“ a strakapoudi se k nim pravidelně vrací.
3. V zimě se jedná také o častého návštěvníka krmítek, kde preferuje zejména arašídý, slunečnicová semena a tuk.

Procvičování tématu:

Pohlavní dimorfismus je:

a) Různé zbarvení samečka a samičky

b) Stejně zbarvení samečka a samičky

c) Různá velikost samečka a samičky

Procvičování tématu:

Mláďata strakapouda velkého jsou:

- a) Krmivá
- b) Nekrmivá
- c) Krmivá i nekrmivá

Procvičování tématu:

Strakapoud velký patří mezi:

a) Pěvce

b) Šplhavce

c) Potáplice

Procvičování tématu:

Strakapoud velký je:

a) Velmi vzácný

b) Chráněný

c) Běžný a hojný

Zdroje použitých materiálů:

1. Commons. In *Wikipedia : the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, , last modified on 30.1.2010 [cit. 2011-10-14]. Dostupné z WWW: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/14/Animal_diversity.png>.
2. Soubor:Bluebell tunicates Nick Hobgood.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 26.6.2011 [cit. 2012-02-08]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Bluebell_tunicates_Nick_Hobgood.jpg
3. Soubor:BlueWhaleSkeleton.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 14.5.2004 [cit. 2012-02-09]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:BlueWhaleSkeleton.jpg>
4. File:Alcedo atthis 4 (Lukasz Lukasik).jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 28.5.2006 [cit. 2012-02-08]. Dostupné z: [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Alcedo_atthis_4_\(Lukasz_Lukasik\).jpg?uselang=cs](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Alcedo_atthis_4_(Lukasz_Lukasik).jpg?uselang=cs)
5. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 5.2.2006 [cit. 2012-03-06]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dendrocopos_major.jpg?uselang=cs
6. Soubor:DendrocoposMajor.jpgZ Wikipedie, otevřená encyklopedie. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 19.5.2010 [cit. 2012-03-06]. Dostupné z: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:DendrocoposMajor.jpg>
7. Soubor:Dendrocopos major, female and male.jpg Z Wikipedie, otevřená encyklopedie. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 15.4.2009 [cit. 2012-03-06]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Dendrocopos_major,_female_and_male.jpg
8. Soubor:Dendrocopos major Legnago 7119.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 24.5.2008 [cit. 2012-03-06]. Dostupné z: http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Dendrocopos_major_Legnago_7119.jpg
9. File:Dendrocopos major 4 (Marek Szczepanek).jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 29.1.2005 [cit. 2012-03-06]. Dostupné z: [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dendrocopos_major_4_\(Marek_Szczepanek\).jpg?uselang=cs](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dendrocopos_major_4_(Marek_Szczepanek).jpg?uselang=cs)
10. File:Great Spotted Woodpecker-Mindaugas Urbonas.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 29.7.2007 [cit. 2012-03-06]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Great_Spotted_Woodpecker-Mindaugas_Urbonas.jpg?uselang=cs
11. File:Dzięcioł duży 1.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 14.2.2010 [cit. 2012-03-06]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dzi%C4%99cio%C5%82_du%C5%BCy_1.jpg?uselang=cs
12. File:FlyingDendrocoposMajor.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 23.1.2007 [cit. 2012-09-03]. Dostupné z: <http://commons.wikimedia.org/wiki/File:FlyingDendrocoposMajor.jpg?uselang=cs>
13. File:Keqs dendrocopos major.jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 1.6.2006 [cit. 2012-03-06]. Dostupné z: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Keqs_dendrocopos_major.jpg?uselang=cs
14. File:Dendrocopos major 5 (Marek Szczepanek).jpg. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001-, last modified on 29.1.2005 [cit. 2012-09-03]. Dostupné z: [http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dendrocopos_major_5_\(Marek_Szczepanek\).jpg?uselang=cs](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Dendrocopos_major_5_(Marek_Szczepanek).jpg?uselang=cs)